

DADAFOS 12 GODE RÅD TIL RØGFRIHED 2019

Giv de voksne adgang til bedre, sikrere og mere effektive røgfri alternativer

Denne brochure er DADAFO's modsvar til Lægeforeningens udgivelse "Fjern tobak og nikotin fra børn og unges hverdag".

DADAFO Dansk e-Damper Forening
Danish Vapers Association

Fokuspunkter

Antallet af børn/unge under 18 år som damper dagligt eller jævnligt er fortsat meget lavt, og tallet har siden 2014 været faldende.

Man kan som med alt andet forvente, at unge eksperimenterer – og der er ingen evidens for, at brugen af e-damp fører til en øgning i antallet af unge der ryger tobakscigaretter. 79% af de unge som ryger, starter med tobakscigaretter, uden at prøve andre alternativer først.

Elektroniske cigaretter (e-cigaretter/e-dampere) leverer nikotin i dampform/vandig luftbåren aerosol, frem for som røg fremstillet via forbrænding/kombustion.

Et estimat foretaget via undersøgelser af e-dampens kemiske sammensætning angiver, at e-cigaretter er minimum 95% mindre skadelige for helbredet, i forhold til rygning af ordinære tobaks-cigaretter.

(Public Health England og Royal College of Physicians, England)

Befolkningens forståelse for at den potentielle skade fra e-cigaretter/e-dampere faktisk er relativt lav, er med tiden blevet værre. Som følge af mediernes sensationsprægede artikler omkring et produkt, som faktisk har et potentiale til kraftigt at reducere antallet af personer der dagligt ryger tobak i Danmark

Næsten alle e-damp forbrugere i Danmark, er enten eks-rygere eller nuværende rygere (dual-users/bruger begge dele), som har skåret ned i brugen af tobak

E-cigaretter/e-dampere/nikotinholdige produkter er reguleret som nydelsesmidler under dansk lovgivning, "Lov om elektroniske cigaretter m.v." - siden juni 2016, med udgangspunkt i EU-direktiv 2014/40/EU fra marts 2014.

Der er minimale eller ingen risici for andre - 2. eller 3. person i forbindelse med passiv påvirkning fra e-damp.

Set i lyset af de seneste statistikker fra Sundhedsstyrelsen, anbefaler DADAFO, at man begynder at rejse relevante spørgsmål:

- Hvordan får flere rygere mulighed for at få reel og konkret viden om forskellene mellem tobaksrygning og e-dampning?
- Hvordan får flere rygere information om, hvordan de kan skifte tobakken ud med damp, hvis de har forsøgt alle tilgængelige hjælpe- og lægemidler?
- Hvad kan få lovgiverne, embedsfolkene, læger og sundhedsfagligt personale til at give e-dampen en chance for at vise sit fulde potentiale, som et nyttigt og effektivt middel, til at reducere antallet af sygdomstilfælde som følge af tobaksrygning?

Status på forbrugerne af e-damp i Danmark:

Der er i dag ca. **314.000** danskere som enten helt eller delvist har udskiftet rygning af tobakscigaretter med det langt mindre skadelige alternativ, e-damp.

Seneste tal fra Sundhedsstyrelsens statistik, "Danskernes Rygevaner 2018":

(Frekvenstabeller Alle -Spørgsmål 18) - anslår at **5,4 %** af danskerne damper hver dag, mindst én gang om ugen eller sjældnere end hver uge (ca. 314.000 personer).

24,4 % af dem (Spørgsmål 22) er helt holdt med at ryge, hvilket vil sige ca. **76.500 danske rygere** har kvittet tobakken - er blevet eks-rygere – og er skiftet helt til damp.

1. Hæv prisen på tobak – og giv rygere adgang til lavrisiko-alternativer

Prisen på tobak kan sættes op, hvis man tror det har nogen effekt – så længe rygere sikres adgang til billigere lavrisiko-alternativer såsom e-damp, snus m.m.

E-væsker med nikotin og "hardware" til e-dampere, bør ikke pålægges ekstra gebyrer og skatter, da de i forvejen er ret så dyre at erhverve. Skatter og afgifter skal være proportionelle i forhold til produkternes potentielle skadelighed.

Den engelske Sundhedsstyrelse, Public Health England, har fået foretaget et meta-review i 2014, som de opdaterer årligt – og konklusionen var i 2014, som den stadig er i dag (2019), at e-damp/e-cigaretter er minimum 95% mindre sundhedsskadelige end tobaksrygning.

Det må **ALDRIG** være billigere og nemmere at købe en 20-styks og en lighter - end det er at købe et lavrisiko alternativ til fortsat tobaksrygning.

2. Opstil klare mål for hvordan man opnår færre rygere, ved bl.a. at se på "Smoking Toolkit Study" (STS) fra England

STS udføres månedligt, så forskerne og lægerne i England aktivt kan følge med i udviklingen, og lære af hvilke kampagner/tiltag, som rent faktisk virker og har en effekt.

Der er i Danmark brug for meget mere og bedre statistik omkring brugen af tobaks- og nikotinprodukter for både unge og ældre.

Vi har i dag ikke nok viden omkring udviklingen og statistikken omkring hvem der bruger tobaks- og nikotinprodukter. Og vi kan ikke følge godt nok med i effekten af de tiltag der bliver forsøgt. De fleste statistiske undersøgelser udføres blot én gang om året eller hvert 2. eller 4. år, og der måles ikke på de vigtigste parametre.

Hvis man sætter sig et mål om en "røgfri generation i 2030" – så har vi travlt. Men målet er ikke uopnåeligt, hvis blot man åbner værktøjskassen for også at inkludere tobakskadereduktions-værktøjer. Vi har ikke råd til at udelukke ét af de mest effektive værktøjer der findes, til at få rygere til at kvitte tobakken - nemlig e-dampen!

3. Sørg for at håndhæve aldersgrænsen og håndhæv loven strengt

Tobaksprodukter og nikotinprodukter **er ulovlige at sælge** til børn og unge under 18 år (med undtagelse af nikotinerstatningsprodukterne, der må sælges i håndkøb til unge på 15 år.)

Dette kan håndhæves ved, at øge mængden af kontroller samt anvende ghostshoppere på under 18 år, som forsøger at købe tobaksprodukter.

Dette er måske en af de eneste muligheder for, at få forhandlerne til at forstå, at loven bliver brudt, når der sælges tobaksprodukter til børn og unge. Og samtidigt at lade det være legitimt for personer over 18 år, at købe lovlige tobaksprodukter.

DADAFO ANBEFALER:

- Prisen på tobak kan hæves, når blot der er et bredt udvalg af lavrisiko alternativer til rådighed, som ikke afgiftspålægges i samme grad.

Der skal være et økonomisk og helbredsmæssigt incitament, før rygere frivilligt skifter tobakken ud med langt mindre skadelige alternativer. Og prisen/afgiften skal afspejles proportionelt med evt. sundhedsrisiko.

- Der er behov for bedre statistik, så vi ved hvilke tiltag, der virker. Hvis rygeprævalensen skal ned, er der behov for at alle "værktøjer" bliver anerkendt, hvis de er effektive. Der findes ikke en "one size fits all" metode - alle personer er forskellige, og det er forskelligt hvad der fungerer for den enkelte.

- Hæv bødestrafen for overtrædelse, og/eller indfør "Three Strikes and You're Out".

Forhandlerne, butikkerne og forældrene skal tage deres ansvar alvorligt, og følge med i hvad de unge går og foretager sig.

Three strikes and you're out:

Man mister licensen til at sælge tobak/nikotinholdige produkter, hvis man tre gange indenfor en given periode er blevet fanget i at sælge produkter til mindreårige.

Der er sat en grænse på 18 år. Hvis denne grænse ikke håndhæves, går det ud over de voksne tobaks- og nikotinfbrugere i form af prisstigninger, produktreguleringer og restriktioner – som ikke har den store effekt på de unge. Men de voksne kan mærke konsekvenserne af højere priser, og lavere udvalg af produkter.

4. Det er forældrenes ansvar at opdrage

Man kan forsøge at lovgive sig ud af et problem – men man kan ikke stoppe et problem med forbud.

Hvis noget bliver gjort forbudt, vil det blot tiltrække endnu mere opmærksomhed hos børn og unge. Forbud gør desværre en handling meget mere interessant for børn og unge - og hvis blot forældrene kunne tale ind til barnets følelser, og give en saglig begrundelse for hvorfor det er dumt at ryge, så ville færre unge begynde at ryge.

Forbud avler modtryk og nysgerrighed – og en aldersgrænse er fornuftig, så længe den virker og bliver håndhævet.

Hvis børn og unge **VIL** prøve at ryge eller dampe, så er der **INGEN** lovgivning, der kan forhindre dem i at gøre forsøget. Det er forældrenes ansvar at opdrage deres børn.

Skolens lærere og pædagoger, politiet, socialpædagoger m.fl. skal ikke tages som gidsler, når snakken falder på hvorfor vores børn og unge eksperimenterer med bl.a. tobak, cannabis, medicin, alkohol eller hårde stoffer.

Hvis man forbyder bl.a. tobak, nikotin, alkohol m.m. for unge – så vil interessen ret hurtigt falde på andre og potentielt farligere produkter – og der står altid en sortbørshandler klar, til at overtage et hidtil reguleret marked, hvis et produkt bliver gjort forbudt og utilgængeligt for unge.

5. Afskaf markedsføring i detailhandlen, men tillad udbredt markedsføring i specialbutikker

Det er essentielt, at rygere får information om, at der faktisk findes alternativer til tobaksrygning, samt at rygere får viden om, hvor disse produkter kan købes.

Forbuddet mod tobaks- og nikotinreklame bør kun gælde i detailhandlen – i supermarkeder, kiosker og på tankstationer - der hvor børn og unge færdes.

I specialbutikker, for tobak og/eller nikotinprodukter, bør reklame og markedsføring tillades, da kunderne her er "voksne mennesker", som har taget et aktivt valg, og som har krav på at kende udvalget af produkter som lovligt sælges. Registrerede kunder i specialbutikker bør også kunne modtage nyhedsbreve og tilbud via f.eks. email.

I dag må specialbutikker ikke markedsføre eller reklamere for deres produkter gennem f.eks. nyhedsmails til deres registrerede kunder. Og specialbutikkerne må ikke holde "udsalg" eller køre med tilbud på udvalgte produkter, da dette betragtes som et forsøg på at skabe et "mersalg".

6. Branding af produkter til voksne forbrugere

Uanset om man er 18 år eller ældre, så betyder designet og layoutet af produkternes indpakning en del for lysten til at købe og forbruge produktet.

Designet sender bl.a. et signal om ens livsstil og holdning til livet. Branding der er direkte henvendt til børn og unge bør generelt forbydes, hvad enten produktet er sundhedsskadeligt eller ej.

Som barn/ung, skal man ikke påvirkes til at have en holdning til et produkt. Børn og unge skal i stedet have lov til at koncentrere sig om netop at være barn/ung.

Erfaring fra bl.a. Norge omkring neutrale indpakninger for cigaretter og snus, har vist sig at være en designmæssig gevinst. Snus-boksen er bl.a. så enkel og flot udført, at den sagtens kunne vinde en designpris. Og de anonyme pakker giver rygerne mulighed for at undslippe mærkevare-tyranniet. Men om det vil have en effekt, at kræve anonyme indpakninger, kan endnu ikke siges med sikkerhed.

DADAFO ANBEFALER:

- Det er ikke skolernes, lærernes og pædagogernes pligt at lege politi overfor børn og unge. Det er primært forældrene, der har ansvaret for deres børns helbred og velbefindende.

Ingen lovgivning kan forhindre at børn og unge vil eksperimentere med bl.a. e-damp, snus, alkohol, cannabis og evt. skrappere sager.

- Reklame- og markedsføringsforbuddet bør kun gælde i detailhandlen, hvor børn færdes.

I specialbutikker skal det være lovligt at informere sine kunder om udvalget, priser og produktvarianter, samt specialtilbud.

- Producenterne af e-produkter og andre lavrisiko alternativer til tobakscigaretter m.m. skal have lov til at "brande" deres produkter direkte til voksne.

Det er et æstetisk valg, som de fleste voksne foretager sig, om de vælger den ene væske frem for den anden, udover smagen og prisen på produktet.

7. Røgfri skoletid i folkeskolen og på ungdomsuddannelser

Så længe man er under 18 år, skal man koncentrere sig om sin uddannelse.

Er man studerende på en ungdomsuddannelse og er man over 18 år - så skal man have mulighed for at ryge/dampe enten udenfor matriklen eller i hhv. en ryge-zone og en damp-zone.

Hvis man som voksen ansat lærer/pædagog/teknisk personale på f.eks. en folkeskole eller en ungdomsuddannelse, er ryger eller damper, skal man have mulighed for at holde en ryge- eller damppause i arbejdstiden.

Pausen skal ske i et lukket område i det fri, hvor der ikke er indsyn fra eleverne/de unge, så de ikke ser deres lærere som "rolle-modeller".

8. Sørg for at flere får tilbud om rygestop via muligheden for, at skifte til lavrisiko alternativer

Mange rygere ville aldrig være startet med at ryge, hvis de den gang vidste, hvad de ved i dag. En stor del af rygerne ville ønske de kunne tage tilbage i tiden, og bede deres yngre jeg om, at tænke sig grundigt om, inden de tændte den første cigaret.

Adgang til effektive rygestopmidler – kombineret med samtaler omkring grunden til, at man ryger, kan hjælpe mange på vej til et røgfrit liv.

I England går **NCSCT** (National Center for Smoking Cessation and Training) aktivt ind for, at tilbyde rygere at skifte tobakken ud med damp, hvis de enten ikke kan eller vil kvitte nydelsen.

Nikotinen i e-væsker optages ikke lige så hurtigt som ved alm. tobak, men e-dampen har vist sig, at være det mest effektive rygestopmiddel til dato, uanset at produktet ikke er godkendt som lægemiddel til rygestop.

"Godkendt som lægemiddel" bør ikke være udslagsgivende for, om et produkt kan betragtes som effektivt. Det må være forbrugernes dom over produkterne, som er retningsvisende for om et produkt er effektivt eller ej - lægemiddel eller ej?

Der er evidens/undersøgelser, der viser at e-damp er over dobbelt så effektivt som andre såkaldte "effektive lægemidler til rygestop" – og netop det faktum, at e-dampen **IKKE** er et lægemiddel, kan få mange rygere til at overveje at skifte tobakken ud med damp, da rygere **ikke VIL** betragtes som "syge mennesker".

For de fleste rygere, er tobakken et nydelsesmiddel, og hvis rygning nemt og enkelt kan udskiftes med fordampning af nikotin, vil det medføre en kraftig reduktion i skade, som man påfører sin krop og sine lunger/hjerte.

9. Giv tilskud til de rygere som vil forsøge, at skifte tobakken ud med damp

På linje med andre statsbetalte tilskudsordninger bør en ryger, der ønsker at skifte tobakken ud med damp, få tilskud til at erhverve sig det første damp-kit inkl. e-væske efter eget valg/smag. Evt. via recept fra den praktiserende læge.

Rygestopkonsulenterne bør have konkret og uafhængig viden omkring e-damp - og bør have mulighed for også at anbefale og vejlede rygere om dette alternativ.

I de danske specialbutikker står ekspedienter, som alle har været turen igennem, og de kan rådgive og vejlede omkring hvordan man mest effektivt når frem til et liv uden tobaksrøg. Denne ekspertise bør aktiveres og bruges fornuftigt.

DADAFO ANBEFALER:

- At voksne forbrugere gives mulighed for at anvende deres nikotinholdige produkter - også i arbejdstiden, når blot det kan ske på et område, hvor der ikke er adgang for børn/unge.

- Tobakskadereduktion skal være en del af rygestopkonsulenternes værktøjskasse.

Hvis en ryger har forsøgt alle andre hjælpemidler uden succes, bør rygeren anbefales at prøve at skifte tobakken ud med damp.

Under alle omstændigheder, vil skiftet medføre en øget livskvalitet, og en mulighed for at forbedre sit helbred betragteligt.

- Rygere, der enten ikke har råd, eller kan kvitte tobakken, skal have mulighed for at få tilskud til det første damp-kit.

Og rygeren skal have tilbuddet om at få råd og vejledning fra en anden "damper", som selv har været igennem rejsen fra "ryger til røgfri".

10. Understøt den eksisterende lovgivning, og optimér brugen af de lovlige produkter

Der er mulighed for at fremskynde et fald i antallet af rygere i Danmark, hvis man giver mulighed for produktudvikling indenfor lavrisiko alternativer til tobaksrygning.

Når man ser på de første e-dampprodukter fra ca. 2008 i Danmark, og sammenligner med de produkter der i dag er på markedet, så har produktudviklingen bl.a. medført at mængden af nikotin i e-væskerne er blevet reduceret, da det nye damp-hardware er mere effektivt og sikkert i brug - og leverer nikotin bedre og i lavere doser.

E-damp produkter er i sig selv "rygestop-værktøjer", som forbrugerne selv vælger at anvende til enten rygestop eller reduktion i rygning - og dette er uden udgifter for staten.

11. Forstå vigtigheden af et bredt udvalg af smagsvarianter i røgfri tobaks- og nikotinprodukter

Netop smagen af **ALT ANDET END TOBAK**, er med til at sikre en rygestop-succes, for selv hærdede rygere.

Tobaks-smag er ikke en "naturlig smag", men det er en blanding af f.eks. vanilje og andre syntetiske smagsstoffer.

I takt med at en tidligere ryger, der er gået over til damp, får sin smags- og lugtesans tilbage (også efter at de er fyldt 18 år), bliver smagen og lugten af tobak frastødende – og netop derfor skifter de fleste dampere tobakssmagen ud med f.eks. frugt eller dessertsmag – samtidigt med, at nikotinindholdet kan nedtrappes. Hvis dampen smager af f.eks. hindbær eller jordbær-milkshake, så er det derfor ikke et forsøg på, at gøre det attraktivt for yngre målgrupper, men helt enkelt en nødvendighed for et effektivt rygestop.

12. E-damp kan IKKE omfattes af rygeloven. Damp er IKKE røg

"Lov om røgfri miljøer" er en arbejdsmiljølov, som er baseret på objektive målinger og potentiel skade ved 2. persons påvirkning af passiv tobaksrøg.

Der er tale om konkrete og evidensbaserede målinger, som ligger til grund for loven. Der vil ikke være videnskabelig evidens for at "Lov om røgfri miljøer" også bør gælde for e-damp, da e-dampen beviseligt ikke kan betragtes som værende skadelig for 2. eller 3. person. Luftmålinger kan ikke påvise mængder af skadelige stoffer i udåndet damp, som kan være til skade.

Der er tale om forsvindende små mængder restnikotin i den damp der udåndes, da næsten 98% af nikotinen optages af slimhinderne. Der er allerede foretaget adskillige undersøgelser af indholdsstoffer i udåndet e-damp. Og ingen af disse undersøgelser skaber grundlag for at sidestille tobaksrøg og udåndet e-damp.

Fænomenet "Side Stream Smoke" findes ikke indenfor e-damp, da produktet ikke "damper" med mindre man har sat mundstykket på sin e-damper/e-cigaret i munden og aktiveret den. En e-damper/e-cigaret ligger ikke og "oser/damper" når den ikke bliver brugt, som er tilfældet med en tobakscigaret.

Sidestiller man tobaksrygning med e-dampning, vil incitamentet for at skifte tobakken ud med et langt mindre skadeligt alternativ være yderligere reduceret. Hvorfor skifte tobakken ud – når man alligevel skal udenfor sammen med rygerne?

DADAFO ANBEFALER:

- At produktudvikling ikke stoppes, men kan fortsætte for at skabe sikrere produkter af høj kvalitet, som også har en høj effektivitet; produkter som forbrugerne efterspørger og vil finde attraktive.

- At brugen af smagsstoffer i e-damp undersøges yderligere, for at se hvor der kan findes den største rygestop-succes. Er det smagen af tobak der giver succes - eller er det smagen af alt andet end tobak?

Under alle omstændigheder, er et smagsforbud vanskeligt og så godt som umuligt at håndhæve.

- At der oplyses omkring de store kemiske forskelle mellem tobaksrøg og udåndet e-damp.

Personer der vælger at skifte tobakken ud med damp, bør få lov til at dampe indendørs, eller i det mindste får anvist et sted hvor der kan dampes, hvor man ikke bliver påvirket af passiv tobaksrøg.

Man må aldrig lave en kombineret ryge- og dampzone - da damperne dermed udsættes for passiv tobaksrøg, hvilket de rent lovgivningsmæssigt er sikret imod via "Loven om røgfri miljøer".

Kildeliste:

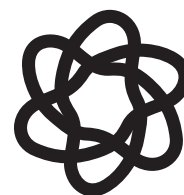
1. Sundhedsstyrelsen m.fl. – Danskernes rygevaner 2018 (2019)
<https://www.sst.dk/da/udgivelser/2019/danskernes-rygevaner-2018>
2. Public Health England - Electronic Cigarettes: reports commissioned by PHE
<https://www.gov.uk/government/publications/electronic-cigarettes-reports-commissioned-by-phe>
3. Public Health England - E-cigarettes: an evidence update
<https://www.gov.uk/government/publications/e-cigarettes-an-evidence-update>
4. Public Health England et al - E-cigarettes: a developing public health consensus
https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/456704/McNeill-Hajek_report_authors_note_on_evidence_for_95_estimate.pdf
5. Public Health England: Underpinning evidence for the estimate that e-cigarette use is around 96% safer than smoking: Authors note
https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/456704/McNeill-Hajek_report_authors_note_on_evidence_for_95_estimate.pdf
6. Royal College of Physicians - Nicotine without smoke: Tobacco Harm reduction
<https://www.rcplondon.ac.uk/projects/outputs/nicotine-without-smoke-tobacco-harm-reduction-0>
7. National Centre for Smoking Cessation and Training - NCSC - A briefing for stop smoking services:
https://www.ncsc.co.uk/usr/pub/Electronic_cigarettes_A_briefing_for_stop_smoking_services.pdf
8. National Institute for Health Research UK - Information for specialist stop-smoking services that are considering providing e-cigarette starter packs: recommendations from the Trial of E-cigarettes (TEC):
[https://www.ncsc.co.uk/usr/pub/Trial%20of%20E-Cigarettes%20\(TEC\)%20briefing.pdf](https://www.ncsc.co.uk/usr/pub/Trial%20of%20E-Cigarettes%20(TEC)%20briefing.pdf)
9. Department of Health, Cancer Research UK, Tobacco Research Group - Smoking Toolkit Study: Latest Statistics:
<http://www.smokinginengland.info/latest-statistics/>
<http://www.smokinginengland.info/downloadfile/?type=latest-stats&src=44>
10. ASH - Action on Smoking and Health UK - Briefing: Electronic Cigarettes, December 2018
https://ash.org.uk/wp-content/uploads/2019/04/E-Cigarettes-Briefing_PDF_v1.pdf
11. EU Kommissionens opdaterede kemikalie-direktiv, (EU)2017/776
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX%3A32017R0776&from=EN>
12. Sundheds- og Ældreministeriet: Lov nr. 426 af 18.05.2016 - "Lov om elektroniske cigaretter m.v."
<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=180119>
13. Europa-parlamentets og Rådets Direktiv 2014/40/EU af 3. april 2014 - Om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser om fremstilling præsentation og salg af tobak og relaterede produkter:
https://ec.europa.eu/health/sites/health/files/tobacco/docs/dir_201440_da.pdf
14. Sundheds- og Ældreministeriet: Lov nr. 512 af 06.06.2007 - "Lov om røgfri miljøer"
<https://www.retsinformation.dk/Forms/r0710.aspx?id=11388>
15. Second-hand "smoke" from e-cigarettes poses NO risk to the public
<https://www.dailymail.co.uk/health/article-7571809/Second-hand-smoke-e-cigarettes-pose-NO-risk-public-experts-suggest.html>
16. The effect of e-cigarette aerosol emissions on respiratory health: a narrative review
Expert opinion: Growing evidence supports the relative safety of EC (e-cigarette) emission aerosols for the respiratory tract compared to tobacco smoke
<https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/17476348.2019.1649146>

Hvem er DADAFO?

- DADAFO – Dansk e-Damper Forening, er en uafhængig, nonprofit forbrugerorganisation, der er styret af medlemmerne/forbrugerne. Bestyrelsen er valgt af medlemmerne, og foreningen drives for medlemmernes kontingent og deres frivillige private donationer. Der er ingen økonomisk forbindelse til hverken tobaks-, medicinal- eller e-cigaret/e-damp branchen. Alt arbejde i foreningen udføres frivilligt på pro bono basis.
- DADAFO taler på vegne af de danske e-dampere, samt de rygere som i fremtiden forventes at ville ønske at anvende et e-produkt som et alternativ til rygning af tobak, eller som et led i et rygestop.
- DADAFOs ca. 3.000 medlemmer er alle over 18 år, hvilket er et krav for medlemskab af foreningen. Medianalderen for foreningens medlemmer ligger på ca. 40-42 år. Medlemmerne af DADAFO kommer fra alle egne af landet og rigsfællesskabet.
- DADAFO er en del af et større internationalt forbrugerfællesskab INNCO, International Network of Nicotine Consumer Organisations – og deltager aktivt i informationsarbejde og standardiseringsarbejde via Dansk Standard, CEN og ISO.
- DADAFO udfører nonprofit lobbyvirksomhed og oplysningsarbejde.
- DADAFO deltager på internationale konferencer omkring sundhedsfremme, tobakskadereduktion og brugen af alternative nikotinprodukter som erstatning for tobaksprodukterne.
- DADAFO går som forbrugerorganisation ind for, at markedet for e-damp-produkter selvfølgelig skal reguleres, så forbrugere kan være sikre på at det udstyr de køber er sikkert, og at de væsker de køber er gode, rene og af høj kvalitet. Men en regulering/lovgivning skal også være proportionel, så det ikke bliver nemmere eller billigere at vælge tobakken frem for dampen.
- DADAFO står altid til rådighed for en udviklende og indbyrdes informativ dialog, og man kan altid kontakte foreningen med eventuelle spørgsmål, ved at finde kontaktoplysningerne på vores hjemmeside.
- DADAFO går som forbrugerorganisation ind for, at aldersgrænsen på 18 år fastholdes, som allerede vedtaget ved lov. E-dampprodukterne er primært til brug for voksne personer, der prøver at gøre noget godt for deres helbred, ved at skifte tobakken ud med et langt mindre skadeligt alternativ.
- DADAFO går som forbrugerorganisation IKKE ind for, at damp skal sidestilles med røg – og dermed omfattes af "Lov om Røgfri Miljøer". Duften/lugten af dampen kan selvfølgelig være til gene for nogen, på samme måde som dårlig kropshygiejne, overdreven brug af parfume m.m. kan være til gene for nogen.
- DADAFO går som forbrugerorganisation IKKE ind for, at der vedtages et totalt reklameforbud på damprelaterede produkter. Set fra et sundhedsmæssigt synspunkt, så bør alle forbrugere af tobaksprodukter blive gjort opmærksomme på, at der findes langt mindre skadelige alternativer, hvormed mange kan skifte tobakken helt ud, ved at skifte til damp.
- DADAFO er en forening for alle dampere, og du kan blive medlem af foreningen ved at tilmelde dig på vores hjemmeside: www.dadafo.dk/medlemskab
Et basismedlemskab er gratis – og du kan blive fuldt medlem for kun 120 kr. pr. år. Som forhandler eller ansat i en dampbutik, kan du tegne et støttemedlemskab, ligeledes for 120 kr. pr. år.
Som støttemedlem har du dog ingen ret til repræsentation i foreningens bestyrelse eller udvalg, og du har ikke stemmeret ved afstemninger i foreningen.
Denne folder er udarbejdet og produceret af Dansk e-Damper Forening, DADAFO, uden økonomisk støtte eller påvirkning fra tobaks-, medicinal- eller e-damp-industrien.

Få mere information her:

- www.dadafo.dk
- www.facebook.com/DanskeDamperForening
- [@DADAFOdk](https://twitter.com/DADAFOdk)
- info@dadafo.dk

DADAFO
Dansk e-Damper Forening
Danish Vapers Association